

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség Kárász-utca 9.
Telefonszám: 305.
Egyes szám ára 10 fillér.

ELŐFIZETÉSI ÁR SZEGEDEN
egész évre . K 24.— félévre . . K 12.—
negyedévre K 6.— egy hónapra K 2.—

ELŐFIZETÉSI ÁR VIDÉKEN
egész évre . K 28.— félévre . . K 14.—
negyedévre K 7.— egy hónapra K 2:40

Kiadóhivatal Kárász-utca 9.
Telefonszám: 81.
Egyes szám ára 10 fillér.

Szeged, 1914.

III. évfolyam 102. szám.

Péntek, május 1.

Májusi szél.

Május királynője bevonulásának napját ragyogó ünneppé avatta a munka századában élő emberiség. Elhalkul a gyárak csörömpölő gépeinek robaja, megáll a csattogó kalapács, kialszik az örökláng tüzeiben álló gőzkazán: az ipar robotosai egyetlenegy napig semmi mást nem fognak tenni, mint élni a saját emberi öntudatuknak.

Ki irigyelné tőlük a nyár első meleg napsugarát, mely egyaránt hull dolgosokra és restekre, igazakra és hamisakra, jókra és érdemtelenekre még ott is, ahol az emberi társadalmak önkénye osztályokra különítette el a küzdő feleket? Vértűpiros lobogók lendülnek a tiszta levegőben, forradalmi dal zeng a fák alatt, hőmpolygó munkássereg tart a ligetek zöldje felé: mindez együtt felüdítő, szép és megnyugtató, mint a friss illatokat hozó májusi szél . . .

Máskor is így kezdődött. A fölséges nép énekelve, tréfálva, triviális utcai zajongással indult el Sévres felé, a versaillesi uton s alig sejthette, hogy aznap este halomra fogja gyilkolni a királynő testőreit, mialatt a megriadt, szőke Antoinette egy szál ingben, riadtan menekül fürdőszobáján keresztül . . . A fölséges nép vállára emelte Táncsics Mihályt s még nem sejtette akkor, hogy lelkesedésének

ezzel a szabad kitörésével később egy országot fog lángbaborítani. Kicsi örömek, egyszerűek és kedvesek, az ember ősi természetéből fakadók, a szabadság boldog kíváncsiságával összehangoltak s mégis milyen igazán és nagyszerűen bennük van az emberiség legbensőbb szellemi tartalma: a küzdelem és pihenés változatainak edzett csodálatos előretöréskvés!

De hát ha a hízlekedő májusi szellő fergeteges viharra izmosul majd egyszer? . . .

A társadalomnak az a jelentős oszlopa, melyet a *munkásság* gyűjtőneve alá szoktunk foglalni, világtörténeti jelentőségében nem idősebb hatvan évesnél. A kommunista kiáltvány bölcsőjét hordozó londoni kongresszus óta beszélünk a munkás-elemről, mint államalkotó tényezőről s azóta ez a fogalom belső tartalmában ép úgy, mint kiterjedésben, a legtisztéletreméltóbb társadalmi erők egyikét jelenti. A munkásság megjelenése óta van tiszta szocializmus, igazi demokrácia, teljes humanizmus. Sajnos, ezek a nagy fogalmak igen jelentékeny részben csak fogalmak s nem megvalósult ideálok, mert a munkásság erkölcsi súlyában rejlő nagy jelentőséget a társadalom még nem méltányolta s a humanizmus egyelőre megelégszik felszínes népjóléti intézmények létesítésével, anélkül, hogy a mai kapitálista termelés helyébe a tiszta szövetkezeti ala-

pon álló munkástársaságok tevékenységét állítaná. Gyáripárunk, kereskedelmünk és vállalkozási hajlamunk még a nagytőke uralma alatt nyög, Európa ép most készül az általános autonóm vámtarifák életbeléptetésére s a legkevesebb remény sincs rá, hogy a szövetkezeti munkásmozgalom, melynek élén a kitűnő Jaurés áll, a közel jövőben számottevő eredményeket tudhatna fölmutatni. Mégis, azt hisszük, a munkásság egészében olyan lebirhatatlan elevenező, az alkotó energiának annyi szívóssága van felhalmozva, a mi előbb, vagy utóbb, romboló és teremtmódon fogja a társadalom mai képét átalakítani.

Május elseje azt jelenti a világnak, hogy a munkásság homogén szervezetté tömörült össze, mely a maga méltóságteljes öntudatával az aranyat érő tavaszi munkaidő közepén el tudott hódítani egy drága napot a maga emberies élete számára. Mily nagy erő nyilvánul meg ebben a tényben! Ime, a középosztály robotosai, a hivatalnokok, sem a vasárnapi munkaszünetet, sem a május elsejét megteremteni nem tudták, pedig a hivatalnokélet egy-egy napjának nincsen pénzben kifejezhető értéke, aminek elmaradásával a nagy uzsorás, az állam, károsodnék. Világos bizonyossága ez annak, hogy a szervezkedés és tömörülés nagy társadalmi jelentősége elvitázhatatlan.

Őszi verőfény

(Joachim Ferenc festménye után.)

A sarjú rét friss — pompás zöldje villog
Mint smaragdszín selymü drága kendő,
Messze mögötte, mintha lángban állna,
Rozsdaszín orommal ég az erdő.

A dülő-ut rótsárga csikja mentén
Kék ruhájú lány korsót cipelve
Jön . . . Megáll . . . s az izzadt kék ruháján
Attüzel két kemény, barna melle.

Hajának izzó, sárga szőkeségén
Peregve hull a részeg nap sugára, —
S arany fátyolt sző napsütött nyakára.

A dombok hajlott barna venyigéjén
Most érik a lángborok gerezdje . . .
S hordót kongatnak már a bő szüretre.

DUTKA ÁKOS.

Az öreg báró lelke.

Irta: Krúdy Gyula.

Egy lánytól hallottam ezt a történetet:
A báró, miután hatvanadik évét betöltötte, csinos kis villát vásárolt a Csömöri-uton és finom butoraival, meleg szőnyegeivel és széles rézágyaival itt pompásan berendezkedett. Ezeket a holmikat — a szőnyegdiványokat és csudálatos vánkosoakat ismerte sok leány Budapesten. A báró elmondhatta, hogy a pesti nők között azok vannak kevesebben, akiket még eddig meg nem vendégtelt — többen vannak azok, akik lakásán megfordultak. Alig töltötte be huszadik évét, már ismerték érdekes fekete fejét és szilaj szemét a társaságbeli asszonyok. Azon leányok pedig, akik nem szégyenkeznek büneik miatt, ebben a huszas években elragadtatással emlegették a bőkezű és szenvedélyes napkirályt. S így a báró hosszú évtizedek alatt, miután éppen semmi dolga sem volt és semmi sem érdekelt, folytonosan a nők-

nek élt. Vannak oly csudálatos férfiak, valamint asszonyok is, akiknek vér helyett tüzpatak folyik sárgás bőrük alatt.

A báróról tudva volt, hogy vére fanyar és csipős ízű, mint az egri vörösbore, mely elfeledve száz esztendeig áll a pince sarkában, a sárga homokba temetve. A nők vagy nagyon szerették vagy nagyon megvetették — de valljuk be, hogy mégis inkább szerették — amiért remélem senki se fog megharagudni a nők közül.

Negyven esztendeig a csudálatos báró ismerkedett és szeretett a városban és a városon kívül. Első kedvesei öreg asszonyok lettek — de ne higgyétek, hogy a báró még mindig fenntartotta velük a barátságot. A báró elfelejtette őket és megismerkedett a fiatal generációval. Ahogy nőttek, a növedéklánykák, ahogy az almácskák, amelyek eleinte csak titkosan rejtőznek ruhácskáik alatt, kidomborodtak, a báró örülten érdeklődött irántuk. Kis leányokból — öregasszonyok lettek, gyermekeik, unokáik lettek és a

Vendéglőben

KÁVÉHÁZBAN

Fűszerkereskedésben

Csemegeüzletben

MINDENÜTT KÉRJEN HATÁROZOTTAN

SZT. ISTVÁN

duplamalátasört. az UTÁNZATOKTÓL!!

Csak ez az eredeti, a valódi!!!

ÓVAKODJÉK